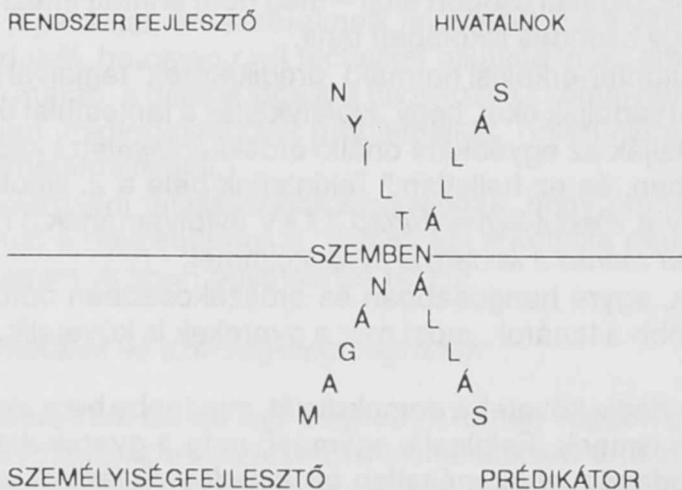

A III. szektor tanárai (jogi normák-autoriter) „hivatalnok mentalitásúak”, akik a munkaköri leírás „mi az én kötelességem” című részéből olvassák ki, hogyan kell eltölteni a munkaidőt. Konfliktusok esetén vagy távolságtartók és semlegesek maradnak, vagy, amennyiben vaj van a fejükön, segítenek a dolgok elkenésében, jogilag megengedett kereteken belül szankcionálják az érdekképviselőt „forró fejű hőzöngőt”. Tehát az I. szektor tagjaival ritkábban kötnek koalíciót, amennyiben azok „felkavarják az állóvizet”. Kiváltképp igaz ez, ha a diákok egyre erősödő érdekcsoportként alakítják az iskolai játékszabályokat. A IV. szektor porosz prédikátoraival könnyebben lépnek koalícióra, ha erős ellenérdekeltségük van az aktív közbelépésre. Egyébként szívesen veszik ha nem a gyermekek minősítik a munkájukat, hisz velük szemben is távolságtartók, így nevelő-fejlesztő-szakmai profiljuk nem lévén határozott, a hatalmi viszonyok mentén elfogadottak (és fölülről legitímek: „a főnök ne panaszkodjon a munkámra”) a szervezetben, így tiltakoznak minden olyan felforgató mozgás ellen amely a kivívott elfogadottság szempontját fölveti és érvényesíteni kezdi.

A II. szektor tanárai (facilitatív-erkölcsi normák) olyan „személyiségfejlesztők, „kályhák”, akik szívesen foglalkoznak a gyermek egyéni gondjaival, egyéni fejlődésének intim történéseivel, úgy, hogy befogadják, meghallgatják, fejlesztik a diák lelki-erkölcsi útján való továbbhaladásához szükséges készségeit. (Thomas Gordon Tanári Eredményességi Tréning, John Heron „hatosfogó” stb.). Ezek a „széplelkek” ritkán kedvelik az erős prédikátorok mentalitását, hisz folyton az általuk okozott sebekről panaszkodnak nekik a gyerekek. Nem kenyerük azonban a harcos érdekképviselőre-nevelés sem, hisz a szerepekben, „jog” viszonyokban való gondolkodás túlságosan elidegenedett az EMBER valóságához képest. A gyermekek fejlődését támogatva segítők a „szürke kispolgároktól” vannak legtávolabb, akinek ez az egész nem szempont, vagy irigykednek arra, hogy a gyerekek ezekhez a személyekhez kötődnek. Ez a konfliktus nem, vagy csak ritkán jelenik meg nyíltan, csak *magán*, személyes szembenállásként. Tehát e két kör nem barátja egymásnak, és furcsállják, hogy az egyik kör miért és hogyan tart intim, bizalommal telt kapcsolatot a gyerekekkel, vagy a másik kör hogyan és miért tart távolságtartó, bizalmatlan kapcsolatot.

Konfliktusdiagramm az ellentétes személyiség típusok között

A diagramm skáláit tehát ki kell dolgoznunk olyan projektív tesztté, amely vizsgálja az egyes pedagógus attitűdjeit a *jogi szabályozottság kontra erkölcsi lét* és az *autoriter kontra facilitatív* dimenziókban. Ez a teszt lehetővé teszi, hogy egy testület bemérje önmagát, feltérképezze és értékelje saját hozzáállását a jogok érvényesülésére való nevelés szempontjához. Elképzelhetőnek tartom, hogy a makarenkói pedagógia szelleme tanárközpontú és tananyagközpontú oktatásként domináns az iskolákban, tehát túlnyomórészt autoriter pedagógiákkal találkozunk. A facilitatív szemlélet lassan lopja be magát az iskola világába, kevesen érintkeznek angolszász fejlesztő eljárásokkal, tréningmódszerekkel, és kevesen a valódi *önkormányzatiságra, közéletiségre nevelés* eklektikus és induktív pedagógiájával, amelyet Pál Tamás jelenít meg markánsan intenzív pedagógus-

továbbképzésein, vagy az Egyesület a Diákönkormányzatokért szolgált diákönkormányzatok, diákközösségek számára vagy a Mikroműhely Egyesület pedagógus alkotó közösségeinek.

Hipotézisem tehát, hogy a gyermeki jogok és gyermeki érdekek érvényesüléséhez optimális esetben *demokratikus, gyermekcentrikus pedagógiai beállítódással rendelkező személyek, e szemléletnek kivívott legitimitása a szervezet hatalmi viszonyaiban* és az szükséges, hogy *a demokrácia működésének feltételei szabadon érvényesülhessenek.*

KATONA CSABA

Diákvélemények

1. kérdés: Mi a véleményed a kollégiumi diákönkormányzatról?

Szabadszálláson

Sajnos a DT (Diáktanács) idáig nem működött. A múlt évben le volt robbanva, csak papíron létezett, tevékenysége a nullával volt egyenlő, nem volt becsülete. De talán ebben az évben megtört a jég. A kezdeti nehézségek ellenére tapasztalatok hiányával kezd megindulni a DT munkája, bár még nem az igazi. Általában van valami téma, amelyet az elnök felvet. Ő elmondja, azután pedig közösen megbeszéljük, megvitatjuk. Elég jól tudunk beszélgetni. Most tanulunk bele az egészbe. Kezdünk belejönni a dologba. Még nem elég hatékony a munka, de ha valamit el akar érne a DT, képes rá. Vannak a DT-nek előnyei és hátrányai is. Ez az iskola jellegéből adódik, de ezek a hibák kijavíthatók, korrigálhatók. Az önkormányzat egyre jobban tükrözi, hogy küzdünk a társainkért. Módszereinken még sokat kell változtatni, javítani. A légkör elég laza. Sokat röhögünk, de ha komoly feladat van, azt megpróbáljuk a legjobb tudásunk szerint megcsinálni. A munkánk „gyerekcipőben jár”, de a mostani kis csapattal még nagy dolgokat is létrehozhatunk. Ha így haladunk tovább, akkor lesz becsülete a DT-nak. Egyre jobb versenyeket és rendezvényeket szervezünk, amibe a többiek aránylag nagy lelkesedéssel kapcsolódnak be. Summa summárum, ha akarunk, tudunk jó dolgokat csinálni.

Kecskeháton

A DÖK (Diákönkormányzat) sokat változott a régihez képest pozitív irányban. Most már talán kicsit közelebb kerül egy igazi DÖK fogalmához. Nagyon jó, hogy létezik, mert így minden a kollégium életével kapcsolatos kérdést, véleményt meg tudunk beszélni. Segíti a kollégiumi életet. Jó dolog az, ha van egy ilyen szervezet, amely egyedül dönti el, mit szeretne, s amely segít továbbítani a tanulók kéréseit a tanárokhoz. Amióta diákönkormányzat működik, sikerült sokmindent elérnünk, amit szeretnünk volna, ami ahhoz szükséges, hogy kollégiumunkban otthonosabban érezzük magunkat. Ezt a diákönkormányzatnak köszönhetjük.

Nagyon nehéz ebben a kollégiumban egy jól működő szervezetet létrehozni és főleg működtetni, mert rengeteg diák van, mindenkinek eltér az időbeosztása és ezen kívül elég kicsi az érdeklődés a lányokban. Mindenki el van foglalva a saját „kis” problémáival és legtöbbször igény sincs arra, hogy önkormányzat működjön. Az önkormányzat nem elég egységes, nincs összetartás. Mi önkormányzati tagok nem vagyunk túl ötletgazdagok, hogy valami olyan dolgot találjunk ki, amivel felhívhatnánk magunkra a figyelmet. Ettől függetlenül meg kell, hogy próbáljuk.

2. kérdés: Ha be kellene számolnod a diákönkormányzatban végzett munkádról, mit mondanál, mit tettél az elmúlt 3 hónapban?

Szabadszálláson

A DT-ben eddig fontos tennivalóm nem volt, mert nem működött szervezetszerűen. Most már eléggé tudom, hogy mi a feladatom, ezeket megfelelő komolysággal végzem

el. Ezt az is mutatja, hogy egy nemrég szervezett vetélkedőn sikerült összefognom a csapatunkat.

A szűkös időmtől függően minden tőlem telhetőt megteszek annak érdekében, hogy sikerüljön jó dolgokat létrehozni. Vannak segítők is.

A DT-ben fontos szerepet nem játszom, csak tag vagyok. Nincs különösebb beosztásom. Feladatom csak a DT összekötése az osztállyal. A DT-on hallottak kihirdetése. Önálló szervezésbe nem foghatok, mert itt minden demokratikus. Néhány ötletet adtam már. Volt, amit elfogadtak, volt amit nem.

A gyűléseken rendszerint megjelenek. Az éppen adott feladat megoldásában megpróbálok a legjobb tudásom szerint aktívan résztvenni. Egyébként meg csak ülök és röhögtem a DT-t.

A DT-ban még nincsenek kiosztva a feladatok, hogy miket kell vagy kellene csinálni. Az osztályban és néha az évfolyamban kutató munkát végzek abból a célból, hogy felmérjem kinek mi lenne az óhaja, kérése a DT felé. Ezeket összesítem, a gyűlések alatt elmondom és az eredményről tájékoztatom az embereket. Ha a fogadtatás nem megfelelő, azt a DT elé viszem.

Kecskeméten

Az ülésekre rendszeresen jártam (egy-két összeövetél kivételével), s továbbítottam az önkormányzat kérdéseit a szint minden tanulója felé. Ugyanúgy vissza is a tanulóktól az önkormányzat részére. Segítettem a házirend változtatásában, az új javaslatok megfogalmazásában, amely úgy érzem nagy munka volt. Fontos volt, hogy sikerüljön olyan formára módosítani, amely mind a nevelők, mind a diákok számára elfogadható. Több kisebb feladatban is résztvettem.

Közreműködtem a Házirend módosítására vonatkozó javaslatok összegyűjtésében, véleményezésében, megszövegezésében, a közben felvetődött problémák igazgatónőhöz való továbbjuttatásában. Közvetíttem a DÖK és a szintgyűlés között az igényeknek megfelelő dolgok előterjesztésében. A híreket, a döntéseket továbbadtam.

Nem tudok mivel dicsekedni, mert sem én, sem a szintem nem nagyon mozgattuk magunkat. De azt hiszem, hogy már az is valami, hogy el merem mondani a véleményem és ezzel talán a többiekben is felolvad a jég. Egyszerűen a munkám eddig: véleményezés.

Szívesen vállalom feladatokat, rám mindig lehet számítani.

Semmit sem csináltam, hanyagoltam az összejöveteleket.

Most még nem dolgoztam, de valószínű, hogy félév után már én is számot tudok majd adni a munkámról.

Csak helyettesítek, de szívesen lennék DÖK-tag.

3. kérdés: Mi az, amihez tanácsot, információt, segítséget vársz a diákönkormányzati munkával kapcsolatban?

Szabadszálláson

Szeretném bővebben ismerni a tanulók jogainak teljes körét, a DT szerepét és elhelyezkedését az iskolai életben. Jó lenne tudni ebben a demokratikus államban, hogyan kell kihasználni az eleve járó vagy ráruházott jogokat. Szeretnék tanácsot kapni arról, hogy valójában hogyan működik egy ideális DT, hogyan lehetne kapcsolatot felvenni és fenntartani más diáktanácsokkal, szervezetekkel és a Világgal.

Érdekel, hogyan lehetne javítani a szervezőmunkán, máshol milyen a DT-n belüli feladatmegosztás, hogyan lehet információt szerezni más diáktanácsokról.

Érdekel, hogyan lehet a véleményünket vagy kéréseinket érvényre juttatni. Hogyan lehetne az iskolán belüli tanulók érdeklődését felhívni a DT által szervezett műsorokra és egyéb rendezvényekre.

Szeretném megismerni egy jól működő DT Működési Szabályzatát, szervezési és működési rendjét, s tudni, milyen egy speciális katonai Működési Szabályzat.

Kecskeméten

Segítséget várok a diákjogok érvényre juttatásában (megfelelő hangnemben, minőségben, mennyiségben), az érdekvédelmi munkában, a látókörünk tágításában és kapcsolatok szervezésében.

A DÖK segíthetne a diákok problémáinak megoldásában; a tanulásban; különféle szabadidős programok szervezésével a szabadidő hasznos beosztásában, kitöltésében. Rendezvényekkel, vetélkedőkkel stb. tegye szebbé az életet. Adjon javaslatokat külső programokhoz és szervezzen kapcsolatokat. Összességében szeretném ha a DÖK programjaitól a tanulók jól éreznék magukat és nem lenne egy olyan kényszer bennük, hogy ez egy olyan hely, ahol 5 napot el kell tölteni. Szeretném, ha ez a pár főből álló kis tanács el tudná érni illetve meg tudná valósítani a tanulók – ha nem is minden, de a legtöbb – kívánóságát, s a tagok úgy tudnának együtt dolgozni, hogy minél több sikert érjenek el.

Ha mi elsősök többet tudnánk arról, hogy volt azelőtt, talán esetenként könnyebben döntenénk.

4. kérdés: Milyen segítséget vársz a diákönkormányzatot segítő pedagógustól?

Szabadszálláson

Megértést, több figyelmet és odafigyelést a DT-re, a tapasztalataira támaszkodva segítő szándékú tanácsot, biztatást és bírálatot. Mindezzel segítsen át bennünket a felmerülő problémákon. Mindig tudjon ösztökélni bennünket újabb és újabb programok szervezésében iskolai és magasabb szinten is. Támogassa a DT döntések véghezvitelét. Segítsen a DT és a tantestület közötti kapcsolat megteremtésében és elmélyítésében, az együttműködésben, a DT működéséhez szükséges pénz megszerzésében.

Kecskeméten

A DMSP-től elvárom, hogy egyengesse a DT-ot a helyes úton. Elsősorban szóbeli információt, véleményt, tanácsot, segítséget várok tőle. Próbálja a mi szemszögünkből nézni a felvetődő problémákat és kérdéseket. Ezeket lehessen megbeszélni vele. A válaszaival segítsen a mindennapi életünkben. Ha lehet, képviselje a diákok jogait. Segítsen a testvérkollégiummal való kapcsolatteremtésben; az igazgatóval való találkozások, megbeszélések előkészítésében, a papírmunka egy részének elkészítésében. Legyen nyílt a diákokkal szemben. Mondja el a véleményét, tegyen javaslatot a döntéseinkkel kapcsolatban. Szeretném, ha több olyan embert hívna, aki tanácsot tud adni a működéshez. (Aki ilyen munkával foglalkozik és mesélni tud arról, hogy más helyeken hogyan működik a DÖK.) Segítsen abban, hogy szélesebb körben lássunk.

5. kérdés: Milyen programot vársz a szabadszállási katonai kollégium diákönkormányzatával közösen szervezendő felkészítő programjától?

Szabadszálláson

Azt várom, hogy a program közös megegyezésből alakuljon ki. Egymás önkormányzatának, iskolájának megismerését várom. A két DT között elbeszélgetést; véleménycserét; eszmecserét a saját tapasztalatainkról.

Szeretnénk kultúrprogramokat: vetélkedőt, mozilátogatást, táncversenyt, műsorszámok bemutatását, városnézést (ismerkedést a nevezetességekkel), DISCO-t. Szervezzünk sportversenyt, menjünk uszodába.

Kecskeméten

Azt hiszem a legfontosabb, hogy mi a diákok is megismerjük egymást és egymás kollégiumát ahhoz, hogy egyáltalán fel tudjuk mérni milyen programokat tudunk közösen szervezni, miben nyilatkozhat meg ez a kapcsolat. Olyan programokat kellene kitalálni, ami szorosabb kapcsolatot tudna létrehozni a két kollégium között. A közös programtól sok érdekes dolgot várok. Remélem a két kollégium tanulói összebarátkoznak, érdekes dolgokat fognak együtt csinálni.

Szeretném tudni ki hogyan csinálja a DÖK-i munkát. Megbeszélhetnénk hogy megy náluk és hogy megy nálunk. Jó lenne megbeszélni és összehasonlítani az ő és a mi házirendünket, működési szabályzatunkat, az itteni és az ottani élet különbségeit és hasonlóságait. Kíváncsi vagyok hogy vonják be a diákokat a szervezetbe, mit ajánlanak számunkra a szórakozásban és a jogaink védelmében, nekik milyen programjavaslataik vannak.

Mutassunk be mindent a kollégiumban, mutatkozzunk be egymásnak, szervezzünk versenyt, városnézést, eszmecserét.

Összegyűjtötte: GÁCSI ERZSÉBET